

RONILLA SNELLEN (FUTURENL)
EN BOUKE HOVING (KPN):

'DIGITALE KLOOF DICHTEN'

De ontwikkelingen op het gebied van IT en technologie vragen om aanpassing van de leerstof op basisscholen en in het voortgezet onderwijs. Niet alleen in het kader van technologievaardige burgers, ook omdat de IT-branche nu al tienduizenden kundige en vaardige mensen mist. Stichting FutureNL zorgt dat jonge mensen opgeleid worden voor de beroepen en maatschappij van de toekomst, niet voor die van het verleden. Directeur-initiatiefnemer Ronilla Snellen en KPN-CIO Bouke Hoving vinden elkaar in hun missie. ▶

“Wij maken ons sterk voor structurele veranderingen in het basisonderwijs”, aldus de directeur van FutureNL en eerder dit jaar winnaar van innovatieprijzen van ICT Media en de Nederlandse vereniging van Commissarissen en Directeuren (NCD). Als betrokken moeder zag de ex-consultant de noodzaak. “Ik kan niet leven met de gedachte dat de kinderen in Nederland niet over de juiste basisvaardigheden beschikken. We hebben daarom een leerlijn ‘computational thinking’ ontwikkeld, net zoals je die hebt voor basisschoolvakken als aardrijkskunde en geschiedenis.” De stichting heeft sinds de oprichting begin 2017 al twee- van de zeventien Nederlandse basisscholen digitaal vaardiger gemaakt. “Toch hebben we hulp nodig om ons lesprogramma bij de resterende vijfduizend scholen onder de aandacht te brengen.”

Urgentie

Digitale vaardigheid wordt binnen enkele jaren een onderdeel van het curriculum binnen het basisonderwijs. De urgentie blijft evenwel onverminderd groot. Als in 2021 de nieuwe onderwijswet wordt ingevoerd, duurt het nog zo’n vijf tot zeven jaar alvorens scholen deze hebben geïmplementeerd. “Dat duurt te lang”, stelt Bouke Hoving, CIO bij KPN en winnaar van de CIO of the Year Award 2017. “Een rekensom leert dat we tegen die tijd al een miljoen kinderen gemist hebben. Dat is niet in het belang van die kinderen, niet van de hier gevestigde bedrijven die digitaal vaardig personeel willen, en dus niet in het belang van ons land.” “Het positieve is dat we met FutureNL laten zien dat we actief iets kunnen doen”, vult Snellen aan. “Bijvoorbeeld door onze leermiddelen nu al onder de aandacht te brengen bij de scholen, zodat ze er direct en kosteloos mee aan de gang kunnen. Het benadrukken van die urgentie is ontzettend belangrijk. We hebben geen tijd om te wachten tot de uitgeverijen van lesmethoden eindelijk zover zijn. Ondertussen werken we aan onze missie. Dank-

zij de samenwerking met KPN hebben we bijvoorbeeld op vijftig voornamelijk Amsterdamse basisscholen kinderen uit de groepen zeven en acht leren programmeren met School of Code.” FutureNL bewandelt met andere bedrijven vergelijkbare trajecten.

CIO of the Year

KPN-CIO Bouke Hoving wilde laten zien dat digitale skills onmisbaar zijn en vooral erg leuk: “De onlinewereld groeit enorm en daarmee de vraag naar programmeurs. Daarom vinden wij als KPN dat eigenlijk alle kinderen in Nederland kennis zouden moeten maken met programmeren en coderen. Zeker in onze kenniseconomie is het van cruciaal belang dat kinderen op jonge leeftijd digitale vaardigheden ontwikkelen om de wereld van vandaag en morgen nog beter te kunnen begrijpen.” Het idee om met KPN iets te doen ontstond vorig jaar, toen Hoving werd uitge-

“FUTURENL MAAKT KINDEREN DIGITAAL INTELLIGENTER EN INFORMATIEVAARDIGER”

roepen tot CIO of the Year. “We kwamen met de jury van de award tot de conclusie dat Nederland niet hard genoeg gaat. Dat hangt voor een deel samen met het IT-onderwijs.” Hoewel hij het mede een taak vindt van de overheid, meende Hoving als een van de belangrijkste vaandeldragers van de Nederlandse IT-leiderscommunity in actie te moeten komen. Hij gaf daarbij zelf het goede voorbeeld. “Ik wilde mezelf een haalbaar doel stellen, en heb me toen geëngageerd aan het digitaal vaardiger maken van de genoemde vijftig scholen.”

Thuisituatie

Na gesprekken met FutureNL, onder meer over de dagelijkse realiteit op de

scholen van hun eigen kinderen, werd besloten om hierin gezamenlijk op te treden. “Het is mooi om te zien hoe dit aanslaat bij de kinderen en hun leerkrachten.” De klas van Bouke Hovings eigen zoon kwam in het kader van School of Code met de bus langs in het KPN-kantoor aan de Teleportboulevard in Amsterdam. Daar genoot hij natuurlijk enorm van, maar hij was evenzeer positief verrast door de verbazing in de ogen en het plezier dat kinderen uit kansarme gezinnen aan het programma beleefden. “Dat gun je iedereen. Digitaal is daarentegen nog steeds teveel iets voor de happy few.” Snellen: “Vaardigheid is absoluut gerelateerd aan de thuissituatie. Sommige gezinnen hebben voldoende middelen, andere hebben dat niet. Ook die kloof willen we dichtten.”

Digi-doener

KPN staat niet alleen in z’n enthousiasme voor het programma. Albert Heijn ondersteunde FutureNL in het kader van de actie ‘Tech is te Gek’ in juni dit jaar, waarbij kinderen vier weken lang 160 plaatjes konden sparen over wetenschap, technologie en robotje Techie. “We

“DIGITAAL IS NOG STEEDS TEVEEL IETS VOOR DE HAPPY FEW”

hebben daarbij een wekelijkse les Digi-doener gelanceerd”, vervolgt de stichtingsdirecteur. “Liefst 1.600 leerkrachten hebben gebruikgemaakt van het door ons ontwikkelde leermateriaal voor de bovenbouw. Kids leerden daarbij door theorie en doe-opdrachten dat ze niet alleen een consument zijn, maar dat ze zelf technologie kunnen creëren en verbeteren. Daar worden ze creatief en onafhankelijk van en krijgen ze meer en betere grip op hun digitale leven. Veel kinderen zijn namelijk extreem goede gebruikers van allerlei technologische mogelijkheden, ze kennen helaas net als veel volwassenen de achterkant niet. Denk aan de registratie van klikgedrag en cookies die de internetge-

bruiker nog jaren blijven volgen. Dat zou je allemaal moeten weten.”

Ethisch vraagstuk

FutureNL wil kinderen feitelijk klaar maken voor de maatschappij van de toekomst. Snellen: “Neem de opkomst van de zelfrijdende auto. Dat is niet alleen een vorm van technologie waar je later als gebruiker mee om moet kunnen gaan, het is bovendien het onderwerp van een ethische discussie. Want welke keuze maakt autonome auto straks bij een mogelijk ongeval? Kiest de techniek voor het leven van de bestuurder of voor dat van een voetganger? Ons programma maakt kinderen digitaal intelligenter, meer bewust en informatievaardiger.”

Inmiddels beweegt het initiatief naar de volgende fasen. Zo is FutureNL bezig met een methode voor de midden- en onderbouw. Ook worden voorbereidingen getroffen om de jeugd binnen het voortgezet onderwijs te bereiken. Daarnaast is er een onlinetraining voor leerkrachten in de maak. Dit ter aanvulling op het huidige lesmateriaal waarbij de leerkrachten op basis van het lesmateriaal voor de kinderen digi-wijs worden gemaakt.

Bedrijfsleven

De lessen worden ontwikkeld door specialisten en leerkrachten, in samenwerking met het bedrijfsleven. Met IT-gebruikers zoals het genoemde KPN, Albert Heijn, ING, TomTom en bedrijven die IT leveren, zoals Microsoft en Google. Daarbij wordt er volgens Ronilla Snellen voor gewaakt dat de informatie commercieel gekleurd wordt. Dat is volgens haar overigens niet het eerste belang van deze partners. Dat ligt vooral op het meekrijgen van jonge mensen in de ontwikkelingen, om op die manier vaardigheden te kweken die op arbeidsmarkt en in de maatschappij van de toekomst belangrijk zijn. “Wij kunnen de kloof tussen de vraag en de beschikbaarheid van talent helpen dichten.” ✕

Hotze Zijlstra is zelfstandig journalist en hoofdredacteur van *CDO Magazine*.

OPROEP AAN CXO'S!

Om het onderwerp digitale vaardigheid te bewaken en op de agenda te houden werkt FutureNL aan een brief aan onderwijsminister Arie Slob. Deze brief moet worden ondertekend door minimaal dertig Nederlandse CIO's, CDO's en IT-industrieleiders, die zich eveneens hard maken voor de digitale onderwijsmissie. Tijdens CIODAY2018 doen Bouke Hoving (KPN) en Ronilla Snellen (FutureNL) een oproep hiertoe.

Het verzoek van de stichtingsdirecteur en de CIO of the Year 2017 aan de Nederlandse IT-leiderscommunity is drieledig: CXO's enthousiasmeren voor het ambassadeursschap richting de directies van de scholen van hun kinderen, het verkrijgen van het benodigde materiaal (laptops), en de genoemde gezamenlijke brief naar de minister. “Het mag niet te moeilijk zijn om dit met elkaar te organiseren”, aldus Snellen. “Wanneer een dergelijk appèl ondersteund wordt door zoveel toonaangevende Nederlandse bedrijven, moet dat toch zeker indruk maken.”

Een bijdrage hoeft dus niet altijd financieel te zijn. Zo is er grote behoefte aan laptops en andere apparatuur waarmee de kinderen digi-vaardiger kunnen worden. Zeker op de scholen buiten de welstandige wijken in de grote steden. Het tweetal denkt dat in totaal een kleine vijftigduizend laptops nodig zijn. “Dat zijn er op pakweg een miljoen kinderen niet eens zo heel veel.”

Versnellen

“Ik dacht aanvankelijk dat er geen mensen zouden zijn die digitale vaardigheid kunnen onderwijzen”, zegt KPN-CIO Bouke Hoving. “Het ontbreekt echter voorname-lijk aan de wil om het te omarmen. Daarmee beperken we als Nederland onze kans om digitaal en technologisch te kunnen versnellen. De overheid moet met behulp van het bedrijfsleven het laatste zetje gaan geven om de adoptiegraad te verhogen en de boel echt op gang brengen.”

FutureNL wordt ondersteund door een zware raad van advies met Constantijn van Oranje (StartupDelta), Janne Niessen (Inspiring Fifty), Pieter Zwart (Coolblue), Anka Mulder (Saxion Hogeschool), Ernst Jan Stichter (Microsoft) en speciaal ambassadeur Neelie Kroes.